

שפּתּוּב וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ, וְהֵם שְׁנֵי כְרוּבִים שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהֵם נִצְ"ח וְהו"ד, וְהֵם שְׁנֵי הַעֲמוּדִים שֶׁל הַגּוֹף.

כְּמוֹ זֶה יֵשׁ לַמַּלְכָּה לְמִטָּה שְׁנֵי כְרוּבִים תַּחְתֶּיהָ שְׂיוֹנָקִים מִמֶּנָּה, וְהֵם וְדָאֵי עֲלִיוֹנִים, עַל אַרְוֹן הַעֲדוּת, שְׁנִקְרָא צְדָק, אַרְוֹן הַעֲדוּת. וּמִי עֲדוּת? זֶה יוֹסֵף, זֶהוּ שְׁפָתוּב עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ, וְנִקְרָא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְאַרְוֹן זֶה תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה.

בְּאֵרָא, כָּל אוֹתָם אָבוֹת עֲלִיוֹנִים שְׂאֲחוּזִים לְמַעְלָה, כָּלֶם רְמוּזִים בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְדוּד שְׂאֲחוּז בְּאַחְרוּנָה, שְׁהִיא תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, רְמוּזָה בְּדְבָרֵי קְבֵלָה, וּמְשׁוּם כִּךָ נִקְרָאת קְבֵלָה, שְׁמִקְבֵּלַת אוֹר מַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וְאוֹתָם שְׁנֵי כְרוּבִים עֲלִיוֹנִים עוֹמְדִים עַל אוֹתוֹ עֲדוּת וְאַרְוֹן, זֶהוּ שְׁפָתוּב וְהַנִּצְח וְהַהוּד כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְץ. וְזֶהוּ סִיּוּם הַשָּׁמַיִם, וּמְזוּוג אֶת הָאָרֶץ הַזֹּה.

וְכִךְ הוּא, שְׁכָל מַה שְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה - בְּרָא כְּנִגְדּוֹ לְמִטָּה. וְיוֹסֵף נִקְרָא עֲדוּת, זֶהוּ שְׁפָתוּב עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ, וְעַל זֶה שְׁמוֹ שֶׁל יוֹסֵף שְׁלֵם בְּכָל לְמַעְלָה וּלְמִטָּה.

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ שְׂיוֹסֵף וְהָאָרֶץ וְהַשְׂכִּינָה הָיוּ הוֹלְכִים בְּמִדְבָּר בְּיַחַד, וְכָל הָעוֹלָם הָיוּ אוֹמְרִים: מַה טֵּיבָן שֶׁל שְׁנֵי אַרְוֹנוֹת הַלָּלוּ? וּמְשִׁיבִים לָהֶם: קִיָּם זֶה מַה שְׁפָתוּב בְּזֶה. קִיָּם בְּוִדָּאֵי. זֶהוּ שְׁפָתוּב וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, הוּא קִיּוּם הָעוֹלָם.

בְּאֵרָא דוּד, שְׁהוּא שְׂבִיעֵי שֶׁל הָאָבוֹת, אַחַז בְּהַ בְּכַת שְׁבַע הַזֹּאת, שְׁהִיא מַמְלָכָה, וְלֹא עֲזָבָה

אֲתִיְהִיבַת אוֹרִיְתָא עַל יַדֵּיהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ וְגוֹמַר. וְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְלַעֲלֵא, אִינוּן נִצְח וְהוּד, וְאִינוּן תְּרִין סְמִכִין דְגוֹפָא.

בְּגוֹזְנָא דָא, אִית לָהּ לְמִטְרוֹנִיתָא לְתַתָּא, תְּרִין כְּרוּבִין תַּחְתָּהּ, דְיִנְקִין מִינָהּ. וְאִינוּן עֵילְאִין וְדָאֵי, עַל אַרְוֹן הַעֲדוּת, דְאִיקְרִי צְדָק, אַרְוֹנָא דְעֲדוּת. וּמֵאן עֲדוּת, דָּא יוֹסֵף, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים פא) עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ. וְאִיקְרִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְהִיא אַרְוֹנָא תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה.

תָּא חֲזִי, כָּל אִינוּן אֲבָהֶן עֵילְאִין דְאַחֲדָן לַעֲלֵא, רְמִיזָן כְּלָהוּ בַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְדוּד דְאַחֲד בְּכַתְרִיְתָא, דְאִיהִי תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, רְמִיזָא בְּדְבָרֵי קְבֵלָה. וּבְגִין כִּךָ אִיקְרִי קְבֵלָה, דְמִקְבֵּלַת נְהִירוֹ מַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין עֵילְאִין, קִיָּימִין עַל הַהוּא סְהֵדוּתָא דְאַרְוֹנָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברי הימים א כט) וְהַנִּצְח וְהַהוּד, כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְץ, וְדָא אִיהוּ סִיּוּמָא דְשָׁמַיָא וּמְזוּוג לְהִיאֵי אַרְץ. וְהָכִי הוּא, דְכָל מַה שְׁבָרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לַעֲלֵא, בְּרָא לְקַבְלִיָּה לְתַתָּא. וְיוֹסֵף אִיקְרִי עֲדוּת, הָדָא הוּא דְכַתִּיב עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ. וְעַל דָּא שְׁמָא דְיוֹסֵף שְׁלֵם בְּכָלֵא לַעֲלֵא וְתַתָּא.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, אַרְוֹן דְיוֹסֵף וְאַרְוֹן דְשְׂכִינְתָּא, בְּהַדִּי הַדִּי הוּוּ אֲזֵלִין בְּמִדְבָּרָא, וְהוּוּ כּוּלֵי עֲלָמָא אֲמָרִי מַה טֵּיבָן שֶׁל שְׁנֵי אַרְוֹנוֹת אֱלוֹ. וּמְתִיבִין לוֹן, קִיָּיִם זֶה מַה שְׁפָתוּב בְּזֶה. קִיָּי"ם וְדָאֵי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (משלי י) וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא.

אֲתָא דוּד דְאִיהוּ שְׂבִיעֵאָה, דְאַבְהֶן אַחֲד בְּהַ, בְּהִיא בַת שְׁבַע, דְאִיהִי

ממלכה, ולא שביק לה לעלמין. הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לו) ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכתב, (תהלים פט) פסאו בשמש נגדי. וכל דא אוליה לן אורייתא, דכלהו אחידן בה בשכינתא ברזא דשבע.

תא חזי, אברהם פוצינא קדמאה קדישא דעלמא, פד בעא לסלקא לדרגיה, לא יכיל, עד דסליק ואשתמודע באינון תלת דרגין עילאין דעליה, דההוא חולקא דיליה.

ביון דסליק ואשתמודע ליה לקודשא בריה הוא, מגו אינון תלת דרגין, דעם אינון שבעה, ותלת דרגין הם פתר עליון חכמה בינה, ואינון שלימו דעשר ספירן, דאיקרי בהו קדשא בריה הוא. וכיון דסליק אחר כך באינון תלתא, דאינון עתיקא ואבא ואימא, דנגיד מנהון נהירו לתתא, פדין אחיד לחולקיה, ההוא דרגא דתחותיהו דאינון תלתא, דאיקרי חסד.

דכרחו אדביק לון, מגו אספקלריא דשלוטא בליליא, דבהו ודאי לא הוה בר נש דינדע כלום. ועל דא תנינו, בן שלשה שנים, הפיר אברהם את בוראו, בן שלשה דייקא. ותא חזי, רזא דהני שלשה שנין, ולא חסר, בגין דשכינתא אקרי בת שבע, ולא יכיל לאתקרבא בהדה, עד דסליק לאשתמודעא מגויה, ולא תנהרא ולא נהרא לכלא מאי דאיהו לתתא, באינון דרגין עילאין אינון שבעה ושלשה, הרי עשרה דרגין עלאין, רזא דשמא דקודשא בריה הוא.

וביון דהוה מתנהיר באינון שלשה, בעא לסלקא באינון שבע, ברזא דכתיב, (בראשית כא) ויצב אברהם את שבע כבשת הצאן.

לעולמים. זהו שפתוב (יחזקאל לו) ודוד עבדי נשיא להם לעולם, וכתוב (תהלים פט) פסאו בשמש נגדי. וכל זה למדתנו התורה, שכלם אחוזים בשכינה בסוד של שבע.

בא וראה, אברהם גר ראשון קדוש של העולם, כשרצה להתקרב לדרגתו, לא יכל, עד שעלה ונדע באותן שלש דרגות עליונות שעליו, שהוא חלק שלו. ביון שעלה והתודע לו לקדוש-ברוך-הוא מתוך אותן שלש דרגות, שעם אותן שבע, ושלש דרגות, הן פתר עליון חכמה בינה, והן שלמות עשר ספירות שנקרא בהן הקדוש ברוך הוא. וכיון שעלה אחר כך באותן שלש, שהן עתיק ואבא ואימא, ששופע מהן אור למטה, אז אחז לחלקו אותה דרגה שפחת אותן שלש, שנקרא חסד.

שאת פלן הוא הדביק מתוך אותה אספקלריה ששולטת בלילה, שבהן ודאי לא היה אדם שידע כלום. ועל זה שנינו בן שלש שנים הפיר אברהם את בוראו, דוקא בן שלש.

ובא ראה סוד של שלש שנים אלו ולא חסר, משום ששכינה נקראת בת שבע, ולא יכל להתקרב אליה עד שעלה להודע מתוכה ולהיות מואר ולהאיר לכל, מה שהוא למטה באותן דרגות עליונות עם אותן שבע ושלש, הרי עשר דרגות עליונות סוד של שם הקדוש ברוך הוא. וכיון שהיה נאור באותן שלש, רצה להעלות באותן שבע בסוד הפתוב (בראשית כא) ויצב אברהם את שבע כבשת הצאן. וסוד זה רמז לאבימלך שלא יפרעו מהם,

ורזא דא רמז לאבימלך, דלא יתפרעון מנהון, עד דישתלימו אינון שבעה

זפאי קשוט בישראל, לקביל אינון שבעה
דרגין דלעילא.

ביון דאשתלימו, יתיב עלמא תפאה כגוונא
דעלמא עילאה. בקיומא שלים. וייתי
דוד, דאיהו שביעאה, ויתער לההיא בת שבע
דלעילא, דאיהי נקמא נקמתהון דישראל,
ויתפרע מנהון.

הרא הוא דכתיב, (שמואל ב ח) ויהי אחרי כן ויך
דוד את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את
מתג האמה מיד פלשתים. מאי ויהי אחרי כן.
בתר דאשתלימו ישראל, והווי כגוונא
דלעילא, כדין ויך דוד את פלשתים ויכניעם.
דהא עד השתא לא יכילו ישראל למיתבר
תוקפיהון, והא איתערו חברייה בההוא מתג
האמה, ואוקמוה.

והא חזי, האי דרמז ליה אברהם בכבשות
הצאן, ולא בעזים, ולא במילי אחריני,
בגין דאינון מסטרא דחסד, מאינון ממנן
דינקין מסטרא דחסד, ינקין לתתא אינון
כבשים, תחות שולטניהון. ואברהם אחיד
לחולקיה מדת החסד, וכולא ברזא דחכמתא.
ועל דא תנינן, מאן דשרי גו עאנא, לא מסתפן
לעלמין. ואי איהו שרי גו עזייה, ורעי
לון, פמה גרדיני נימוסין, תבין לקבליה
לאסטאה ליה, בגין דאינון מסטרא דדינא
קשיא.

אבר פד אתא יצחק למגזר עמיה קיים, גזר
עמיה בשבעה, דאתגלייא מגו ההיא
בירא, דכתיב (בראשית כו) ויקרא אתה שבעה.

תא חזי, אברהם קרא לההיא בירא דמיין,
באר שבע. יצחק קרא לה, שבעה. מה
בין האי להאי. אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא דפחד, דאיהו

עד שישתלמו אותם שבעה
צדיקי אמת בישראל. פנגד אותן
שבע דרגות שלמעלה.

ביון שהשתלמו, יהיה העולם
התחתון כמו העולם העליון
בקיום שלם, וכא דוד, שהוא
שביעי, ויעורר את אותה בת
שבע שלמעלה, שהיא נוקמת
נקמות ישראל, ותפרע מהם.

והווי שכתוב (שמואל ב ח) ויהי אחרי
כן ויך דוד את פלשתים ויכניעם
ויקח דוד את מתג האמה מיד
פלשתים. מה זה ויהי אחרי כן?
אחר שגשתלמו ישראל והיו כמו
למעלה, אז ויך דוד את פלשתים
ויכניעם. שהרי עד עכשו לא יכלו
ישראל לשבר את כחם, שהרי
התעוררו החברים באותו מתג
האמה, ופרשוה.

וכא וראה, זה שרמז לו אברהם
בכבשות הצאן ולא בעזים ולא
כדבר אחר, משום שהם מצד
החסד, שמאותם ממנים שיונקים
מצד החסד יונקים למטה אותם
כבשים שתחת שלטונם, ואברהם
אחז לחלקו מדת החסד, והכל
בסוד החכמה.

ועל זה שנינו, מי ששרוי בתוך
צאן לא מסתפן לעולמים. ואם
הוא שרוי בתוך עזים ורועה
אותם, פמה שומרי החקים
יושבים פנגדו להסטותו, בגלל
שהם מצד של הדין הקשה.

אבר כשפא יצחק לכרת אתו
ברית, כרת אתו בשבעה שנגלה
מתוך אותו באר, שכתוב (בראשית
כו) ויקרא אתה שבעה.

בא וראה, אברהם קרא לאותה
באר מים נובעים באר שבע,
ויצחק קרא לה שבעה. מה בין
זה לזה? אלא משום שיצחק אחז

בין האי להאי. אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא דפחד, דאיהו

בהעלותך - קנ"א ע"א

דינא, ועל דא אוסיף בה ה'. וה' בכל אתר
איהי מדת הדין. וסימנך (יחזקאל טז) הא דרפך
בראש נתתי. הדא הוא דכתיב ויקרא אתה
שבעה. דלא עבד בחורפן, כמה דעבד אבוה,
וכלא ברזא דחכמתא, ואוסיף בה ה', לאחזאה
דאיהי חולקיה.

לחלקו דרגה של פחד, שהוא דין,
ועל זה הוסיף בה ה'. וה' בכל
מקום היא מדת הדין. וסימנך -
(יחזקאל טז) הא דרפך בראש נתתי.
זהו שפתיב ויקרא אתה שבעה.
שלא עשה בכבשים כמו שעשה
אביו, והכל בסוד החכמה,
והוסיף בה ה', להראות שהיא
חלקו.

תא חזי, פד ברא קדשא בריך הוא עלמא,
ברא ליה בדינא. פיון דחזא דלא מתקיים,
שתף ביה חסד. הדא הוא דכתיב (בראשית ב) ביום
עשות ה' אלהים, ואוקמוה באברהם איתקיים
עלמא. בגין כך האי בירא, ביתא דעלמא, על
שמיה איתקרי. הדא הוא דכתיב, (שם כא) על כן
קרא שם העיר באר שבע. אף על גב דהאי
בירא אתדבק ביצחק, דכתיב (שם כו) ויקרא אתה
שבעה. שמה באר שבע, סטרא דאברהם, ולא
באר שבעה, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ב) וימינו
תחבקני.

בא וראה, כשברא הקדוש ברוך
הוא את העולם, ברא אותו בדין.
פיון שראה שלא מתקיים, שתף
בו חסד, זהו שפתיב (שם ב) ביום
עשות ה' אלהים, ופרשוה
באברהם התקיים העולם. בגלל
כך הבאר הזאת בית העולם על
שמה נקרא, זהו שפתיב על כן
קרא שם העיר באר שבע. אף על
גב שהבאר הזו נדבקה ביצחק,
שפתיב ויקרא אתה שבעה -
שמה באר שבע צד של אברהם,
ולא באר שבעה, זהו שפתיב (שיר
השירים ב) וימינו תחבקני.

ותא חזי, ארבע מאינון שבעה זכאי קשוט,
פד בעו לאתקרבא בשכינתא, ברזא
דשבע, פלהו איערעו בהאי באר, דלא פסקו
מימיו לעלמין.

ובא וראה, ארבעה מאותם
שבעה צדיקי האמת, כשרצו
להתקרב לשכינה בסוד של שבע,
כלם פגשו בבאר הזו שלא
פוסקים מימיה לעולמים.

אברהם פרי לה להאי בירא, בגין דאיהו
אוליה לכל בני עלמא, דיפלחון
לקודשא בריך הוא. וכיון דכרי לה, אפיק
מיין נבעין דלא פסקין לעלמין.

אברהם פרה את הבאר הזאת
משום שהוא למד את כל בני
העולם לעבד את הקדוש ברוך
הוא, וכיון שפרה אותה, הוציא
מים נובעים שלא פוסקים
לעולמים.

וכיון דמת אברהם, מה כתיב (בראשית כו) וכל
הבארת אשר חפרו עבדי אביו בימי
אברהם. בארת פתיב, וחד הוה, דכתיב באר
שבע, וקרו ליה בארות, דמשמע דסגיאין הוו.
בגין דהאי בירא, מתחזי לון לאבהן בכל
דוכתא דהוו אזלין, והוה מתחזי לון פבירין
סגיאין.

וכיון שמת אברהם מה פתיב?
(בראשית כו) וכל הבארת אשר חפרו
עבדי אביו בימי אברהם. פתיב
בארת, ורק אחת היתה, שפתיב
באר שבע, וקוראים בארות,
משמע שרבים היו, משום
שהבאר הזאת נראית לאבות בכל
מקום שהיו הולכים, היתה נראית
להם גדולים וכבירים.

כיון דמילאו פלשתים עפרא, רזא דאהדרו

כיון שמלאוה הפלשתים עפר,